



## Monumentnummer\*: 526649

Smallepad 5  
3811 MG Amersfoort  
Postbus 1600  
3800 BP Amersfoort  
[www.cultureelerfgoed.nl](http://www.cultureelerfgoed.nl)

T 033 421 74 56  
E [info@cultureelerfgoed.nl](mailto:info@cultureelerfgoed.nl)

Status rijkmonument  
Inschrijving register\* 29 maart 2004  
Kadaster deel/nr 82742/169

Woonplaats\* Gemeente\* Provincie\*  
Waspik Waalwijk Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving  
Waspik

Kadastrale gemeente\* Sectie\* Kadastraal object\* Appartement aanduiding Grondperceel  
Waspik F 1320

### Omschrijving\*\*

#### Inleiding

Voormalige LANGSTRAATBOERDERIJ, gebouwd in XVIII B in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant. Het bedrijfsgedeelte is nadien deels vernieuwd en ingericht als kantoor- en woonruimte, de grote stal met langsdeel als werkplaats. Het pand is gelegen op een erf met fruitboomgaard achter het huis. Het ligt in het centrum van het dorp, naast de R.K. kerk met pastorie, temidden van verschillende vergelijkbare boerderijen.

#### Omschrijving

De eenlaagse boerderij bestaat uit een woonhuis op rechthoekige plattegrond met in het verlengde een even brede schuur onder een zadeldak dat aan de achterzijde even afgewolfd is. Links achter is een oorspronkelijk als paardenstal gebruikte aanbouw onder zadeldak met wolfseinde die dwars op de schuur staat en aangekapt is. In de oksel tussen schuur en paardenstal een lagere aanbouw onder platdak. De dakbedekking van het woonhuisgedeelte bestaat uit riet, na een brandmuur is het bedrijfsgedeelte gedekt met gesmoorde kruispannen. Midden op de nok van het woongedeelte een gemetselde schoorsteen.

De asymmetrisch ingedeelde voorgevel is zoals het gehele woonhuisgedeelte boven een gepleisterde plint opgetrokken uit gele handgevormde IJsselsteen in kruisverband. De geschouderde tuitgevel met toppilaster op kraagsteen is voorzien van vlechtingen. De

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



tuit met twee trappen en de schouders zijn afgedekt met rode plavuizen, ervóór op een kraagsteen de toppilaster, waaronder een natuurstenen hartje. De gevel heeft vensters op drie niveaus. De begane grond heeft iets links uit het midden een vernieuwde dichte voordeur met tweeruits bovenlicht met glas-in-loodvulling uit ca. 1930. Hardstenen stoep. Links het venster van de opkamer met 12-ruits raam. Rechts twee vensters met 20-ruits schuiframen. Op de zolderverdieping zitten, gelijkmatig verdeeld, twee 25-ruits schuiframen. Daarboven, op vlieringniveau, is centraal een 16-ruits schuifraam aangebracht. De deur en alle vensters hebben in pleister aangeduide en rood/wit geschilderde strekken, wat ook elders in het dorp te zien is. De vensters van de begane grond zijn voorzien van duimen en houten vensterbanken. Staafankers. De kozijnen zijn crèmekleurig, de ramen wit, de vensterbanken en onderdorpels grijs en de voordeur standgroen geschilderd. De rechter zijgevel van het woongedeelte heeft het voor Langstraatboerderijen kenmerkende hoge smalle venster, hier met 10-ruits schuifraam met vensterbank. Verder na verschillende bouwsporen uiterst rechts twee vensters met 6-ruits schuiframen (XIX) van de woonkeuken. Staafankers. De linker zijgevel van het woonhuis heeft uiterst rechts in de hoek wederom het karakteristieke hoge smalle venster, nu met moderne vulling. Verder geheel rechts een klein vierkant raampje en een groot modern keukenraam. Staafankers. De muren van het bedrijfs gedeelte, met inbegrip van een uitbouw onder platdak en de voormalige paardenstal zijn rond 1998 geheel nieuw opgetrokken uit hergebruikte IJsselsteen. Nieuwe ramen en deuren. De voorstal is opnieuw gepotdekseld en geteerd.

Het benedendeel van de achtergevel dateert uit XIXB en is opgetrokken uit donkere baksteen. Het heeft afwisselend 3 getoogde deuren en 4 getoogde vensters met kruisroeden. Geheel rechts de dubbele deeldeuren, waarvan het deel linksonder apart beweegbaar is. De top is gepotdekseld en geteerd.

Inwendig is de oude indeling grotendeels bewaard gebleven. Een lange smalle gang loopt van de centrale voordeur naar het bedrijfs gedeelte. Aan weerszijden kamers, oude balkenplafonds. De oude stookplaats in de woonkeuken, centraal in het huis in schouw met geprofileerde schouw balk, wanden van witjes met daarin twee bijzondere mangaankleurige tegeltableaus met diervoorstellingen. In de schouw ingebouwd een zwart stenen schoorsteenmantel (XIXd). Getoogde kelder met opkamer. Een ingebouwde houten trap leidt vanuit de gang naar de verdieping. Boven het woonhuis twee grenen spantjucken met rechte benen, schoren en overstekende dekbalk. Daarop de gordingen met windschoren. Op de dekbalk twee spanten met koppelbalk waarop wederom een gording, afgeschoord op de spanten. Nokgording, afgeschoord op de koppelbalk voor het verkrijgen van langsverband. Brandmuur naar schuur uit IJsselsteen. Schoorsteen. Tegen de muur van de voorgevel zijn twee kamers afgeschoten.

Het bedrijfs gedeelte is in tegenstelling tot het woonhuis gebouwd rondom een gebintconstructie. Drie kolossale eiken gebintjucken met gehakte telmerken overspannen de grote ruimte. De indeling en constructiewijze van de gebinten volgt die van de Vlaamse schuur, maar is vast verbonden met het woonhuis, waardoor de typische Langstraatboerderij ontstaat. Dit houdt dus in dat het gebint asymmetrisch is, rechts als ankerbalkconstructie is uitgevoerd, links opgelegd en overstekend, ondersteund door een schoor en aldus ruimte verschaft aan de langsdeel. Tussen de gebinten in is gebruik gemaakt van tussenspanten met middenstijl, hanebalk en koppelbalk.

### Waardering

De Langstraatboerderij uit XVIII B is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een streekeigen boerderijtype. Het heeft architectuurhistorische waarde wegens de in- en uitwendig gaaf bewaard gebleven hoofdstructuur en ornamentale onderdelen van het interieur, de harmonische verhoudingen en ambachtelijk toegepaste traditionele bouwmaterialen. De boerderij is straatbeeldbepalend.

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



*Hoofdcategorie*

Boerderijen, molens en bedrijven

*Subcategorie*

Boerderij (M)

*Functie*